№ 12.

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 20. LUTEGO V. S. ROKU 1812

FRANCYIA

s Paryża 30 stycznia

Na przełożenie W. sędziego, wysłuchawszy opinii rady stanu, względem francuzow za granicą będących, uzupełniaiąc przepisy dekretem 1811 sierpnia 26 obięte, wydał Jmperator następuiące szczególne postanowienia: (1sze żadne pozwolenie dane francuzowi, bądź na iego naturalizacyią bądź na przyięcie służby zagraniczney, nie iest ważném, ieżeli wydane niezostanie w sposobie przepisanym w artykule 2gim wyroku pod dniem 26 sierpnia 1811 zapadłego, azatym każdy francuz, który przed ogłoszeniem wspomnionego wyroku, wszedł w służbę mocarstwa zagranicznego, nawet za pozwoleniem Jmperatorskiém, obowiązany iest, ieżeli niechce ściągnąć na siebie kary wyrażoney w artykule 2gim tegoż wyroku, zyskać patent, stosownie do urządzeń artykułu 2go w czasie wskazanym przez artykuł 14ty tegoż samego wyroku (2re Rozrządzenia wyroku dnia 6 kwietnia 1809 i 29 sierpnia 1811, niestosuią się do następców zbiegłych *Hugonotów*, nieużywaiących prawa wydanego pod dniem 15 grudnia 1797go, a obiętego artykułem 22gim. (3cie i 4te Każdy francuz znayduiący się, nawet za pozwoleniem Jmperatora, w służbie mocarstwa zagranicznego, a przyymuiący od tegoż mocarstwa tytuł dziedziczny, uważany iest przez samo przyięcie za naturalizowanego w kraiu obcym, a ieżeli wspomnione przyięcie nastąpiło bez pozwolenia Jmperatorskiego, należy z nim postąpić podług tytułu 2 wyroku pod dniem 16 sierpnia zapadłego. (5te żadna służba, bądź przy osobie monarchy zagranicznego, lub któregokolwiek z członków familii iego, iakoteż żaden urząd w obcey administracyi publiczney, przyymowany bydź niepowinien przez francuza, bez pozwolenia Jmperatora (6te: Każdy poddany kraiu przyłączonego do Francyi, który nawet przed przyłączeniem wszedł do służby mocarstwa zagranicznego, winien iest wyiednać od Jmperatora patent, w sposobie i czasie przepisanym, byle tylko przed takowém połączeniem niebył naturalizowany w tym mocarstwie (7me każdy francuz żądaiący upoważnienia, bądź w celu naturalizacyi, bądź weyścia w służbę zagraniczną, ma sam od siebie przesłać o to prozbę do wielkiego sędziego ministra sprawiedliwości, dla przedstawienia oney Monarsze —(10te i 11te Francuz każdy, służący za upoważnieniem w woysku mocarstwa zagranicznego, skoro korpus iego wezwany iest przez monarchę, ażeby odprawił podróż przez Francyią lub w niey miał swoie stanowisko, powinien nosić kokardę i mundur tego korpusu, dopóki tylko iest przytomny, oprócz tego przypadku, żaden francuz nie może nosić we Francyi ani kokardy zagraniczney, ani munduru, ani ubioru zagranicznego, chociażby nawet sam monarcha, przy którego boku odbywa służbę, znaydował się we Francyi.

Kładziemy tu niektóre celnieysze urządzenia wyroku Napoleona o ubiorze woyska francuzkiego. Ubior podoficerów i żołnierzy z korpusów piechoty, artylleryi, saperów i weteranów, składać się będzie z kurtki, kamizelki z rękawami, spodni płóciennych, pantalonów sukiennych, płaszcza, kaszkietu, i furażerki; kolory będą też same co i teraz. Kurtki i kamizelki robione będą podług wzrostu i grubości człeka; maią bydź dosyć wygodne, ażeby żołnierz z łatwością mógł czynić wszelakie obróty, które mu zostaną nakazane, i niedoznawał żadney dolegliwości. Miara ma bydź braną s piersi przy ich wyprężeniu, a zaś miara s pleców przy wyciągnieniu ramion naprzód. Pomiędzy kurtką i kamizelką powinno bydź tak przestronno, ażeby można włożyć rękę, 2 palce zaś za kołnierz zapięty na haftki. Pantalony powinne bydź obszerne, ażeby żołnierz łatwo mógł dadź krok naywiększy i na ziemię przyklęknąć. Gdy miara niebędzie mogła bydź braną na ludzi, natenczas kurtki, kamizelki, pantalony i spodnie robione będą na ludzi trzech wzrostów.

Wyrokiem d. 19 urządził Napoleon nowo utworzone ministerium rękodzieł i handlu. Do niego należeć będzie dyrekcyia i administracyia handlu oraz iego ruchu w portach i kraiu; rząd rękodzieł; policyia handlowa; cła; taryffy; ogólna wiadomość potrzeb żywności dla państwa i iego opatrzenie, korrespondencyia s konsulami handlowemi, i sąd o morskich zdobyczach. Ministerium ma 4 wydziały; ieden zawiaduie handlem zewnętrznym i obrótem wnętrznym, wydaie pozwolenia i sprawdza wszelkie dowody komunikacyi kupieckiey; drugi utrzymuie ogólny rachunek handlu dowozu i wywozu, ceł i zdobyczy: trzeci zawiaduie fabrykami i statystyką przemysłu oraz sposobami zachęcenia, czwarty utrzymuie rachunek żywności i płodow kraiowych.

z Duseldorf 26 stycznia.

Dnia 17 podpisał Napoleon arcy ważny dekret względem xięstwa Bergu i Kliwii. Zniesione są wszystkie dawne władze sądownicze rozmaitego nazwania i tytułu; a zaprowadzone prawa francuzkie. Podług tey ustawy w każdym powiecie będzie ieden sąd pokoiu, w obwodzie trybunał, a w Dusseldorf sąd apellacyyny; od tego zaś odzew idzie do sądu kassacyynego w Paryżu; ta iuryzdykcyia znalazłszy nieprawne wyroki Bergskie odsyłać ma sprawę do sądów w Leodium, Bruxelli, Hadze i Hamburgu będących—Drugim wyrokiem zniesiona iest uprawa i fabrykacyia tabaki w W. xięstwie Bergu, wszelkie tytunie maią bydź sprowadzane z Francyi.—Trzecim wyrokiem ogłoszona iest amnestyia dla wszystkich zbiegow z woysk W. X. Bergu, pod warunkiem, ażeby każdy w przeciągu miesiąca stanął u prefekta i ztamtąd udał się do swoiego naybliższego oddziału. Skazani na kaydany, lub włóczenie kuli, z tegoż wyroku otrzymuią przebaczenie, a zatym posłani będą na roboty do warsztatów publicznych. (*Algemeine Zeitung.*)

s Tulonu 18 stycznia

Wczora mieliśmy wspaniały widok na brzegach naszych. Znaczna liczba statkow przewozowych płynęła ku zachodowi. Dywizyia ang. poszła w pogoń. Wtenczas kontr-admirał Hermite wyszedł na morze z 12 okrętami liniowemi, 4 fregatami, i kilku korwetami; nastąpiła więc gonitwa morska i wielorakie obróty 2ch eskadr. Oddalić się musieli nieprzyiaciele na głębinę, a flotta przewozowa szczęśliwie popłynęła do swoiego przeznaczenia. Eskadra nasza została na morzu aż do nocy.

HISZPANIIA.

z Londynu 23 stycznia

Pisma nasze zrobiły wyciąg z papierów w parlamencie złożonych ile rząd ang. posłał do hiszpanii i portugalii rozmaitey broni, amunicyi i mundurów. Podług tych rachunków posłano do hiszpanii 337 t. strzelb, 4,600 karabinów, 8,600 pistoletów, zupełnych ubiorów na 16 t. żołnierzy pieszych, 50 milionów ładunków, 8,050000 kul, 35,900 baryłek prochu: do portugalii zaś posłano 646 t. strzelb, 600 karabinów 6,900 pistoletów, 50 t. mundurów, 18,607000 ładunków, 60 t. kul i 3 t. baryłek prochu. (*Z dzien. pań.*)

Spodziewamy się że Walencyia wytrzymać potrafi całą natarczywość francuzów: szeroka i głęboka fossa wodą napełniona opasuiąca tę stolicę iakoteż ogromny wał nad nią dokoła wysypany, potrafią zasłonić to miasto. Równie gruntowną mamy nadzieię że Jrał Blake odeprze M. Suchet tym pewniey, że pierwszy liczy 40 t. hiszpanów to iest 20 t. regularnego woyska i tyleż milicyi, gdy wódz fr. niema więcey nad 18 t. żołnierza, a i z tey liczby ieszcze musiał oderwać 5 t. przeciwko Jrłowi Empecinado rozrywaiącemu z drugiey strony uwagę i siły fr. Kastyliia pełna republikanów i patryotów niepomału trwożyć będzie francuzów. Załoga madrytska niemoże bydź pewną i bezpieczną. Wnosić należy iż zamiary nieprzyiacielskie przeciwko Walencyi nieprzyydą do skutku. (*z Korr. hamb.*)

z Cadix 21 grudnia.

Dnia 20 zrana pokazał się nieprzyiaciel w okolicach Taryffy i z wielką siłą uderzył na stanowiska hiszp. i ang. Bronili się sprzymierzeńcy naymężniey wytrzymuiąc siły fr. od godziny 7 zrana aż do 8 wieczorem. Nakoniec Jrał Copons i półkownik Sherit we 2 t. ludzi ustąpić musieli przemocy. Azatym francuzi opanowali wszystkie wzgórki około Taryffy, lecz nie bez wielkiey straty. Z tych gór rzucili do miasta kilka granat i mocno zręczney broni strzelali, wszakże niezrobili wielkiey szkody. Siły sprzymierzone przeznaczone na obronę Taryffy wynoszą 5 t. ludzi, oprócz okrętu liniowego, dwóch fregat i kilku statków bombardierskich. (*Algemeine Zeitung.*)

Z Paryża 26 stycznia

Monitor wczorayszy ogłosił następną listę wodzow hiszp. wziętych w niewolą przez kapitulacyą Walencyi d. 9 stycznia podpisaną iako to: Don *Joachim Blake*, naczelny wodz 2go i 3go korpusu woysk hiszp. z tytułem kapitana ieneralnego. *Marszałkowie polni*: Don *Carlos Odonnel*, 2gi główny dowodzca 2go woyska i gubernator miasta; *Jose Zayas*, dowodzca 4tey dywizyi wysłaney s Kadix; Don *Jose Lardizabal* dowodca dywizyi przednią straż składaiącey; don *Jose Miranda* dowodca 1szey dywizyi 2go woyska; don *Francisco Marco del Ponte.* podinspektor piechoty 2go woyska; hrabia *Ronve*, przy sztabie Walencyi. Brygadierowie: don *Manuel Velasco*, drugi dowodca w Walencyi; don *Jos Casimir Lovalle*, 2gi dowodca 1szey dywizyi 2go woyska; don *Joachim Zea* podinspektor iazdy 2go woyska; don *Ant: Burriel* naczelnik sztabu korpusu przeznaczonego do wyprawy; don *Voncedas Pristo* 2gi dowodca przedniey straży; don *Ramon Polo*, 2gi dowodca 4tey dywizyi; don *Sebastien Lerea*, namiestnik królewski w Walencyi; don *Bareo*, dowodca korpusu artyleryi; don *Muno*, dowodca piechoty murcyiskiey; don *Balazzar* dowodca ochotnikow oyczyzny; don *Francisco Dutregert*, *i* don *Ustavir*, kapitanowie gwardyi Wallońskiey; *el Maránes de la Roca*, naczelnik sztabu 4tey dywizyi; don *Arco*, naczelny dowodca artylleryi 2go woyska; don *Juan Zapatero*, dowodca inżynierow. Do tych przydadź należy ienerałow uwolnionych ze służby, a bawiących w Walencyi; iako to: *Jenerałowie-leytnanci* Xiąże de Castro Pigriano; don *Salvador Perellos*; don *Pedro Boca*, don *Rovira*. Marszałek Polny *el Conde Almidas de Toledo*. *Brygadierowie* don *Pedro Vincente el Conde de Penaslote*, *el Marques de Cruillas*; don *Henrique Matalinaras*. Nadto półkownikow 11, podpółkownikow 14, major 1, kapitanow 29, porucznikow 5, a podporucznikow 4. Woysko zabrane w Walencyi, było nayznacznieysze i naypięknieysze z całey teraźnieyszey siły liniowey hiszp. rokoszanie hiszp niemaią teraz nad 4 korpusy ale nierównie mnieysze, i nie tak porządne, to iest: korpus *Castannosa* w Portugalii przy woysku ang. *Balesterosa* pod Gibraltarem, *Abadii* w północney Hiszpanii, a czwarty w Kadixie.

Opisawszy tak ważne zwycięztwo francuzow w podbiciu Walencyi głównego siedliska rokoszu, w zabraniu 20000 regularnego żołnierza, razem z pierwszemi naczelnikami insurrekcyi, w zdobyciu 500 harmat, w opanowaniu całey prowincyi, nie od rzeczy bydź może wystawienie obrazu tego kraiu i iego dzieiow, opisanie treści historyi tey naypięknieyszey i nayludnieyszey krainy raiem hiszp. nazwaney. Roku 788 maurowie założyli tam królestwo swoie, i dla tego prowincyia nazywa się dotąd królestwem Walencyi. Roku 1238 król arragoński wydarł muzułmanom to państwo; a iak rząd Kastylii był oddzielony od arragońskiego, tak ciągle po złączeniu nawet tych kraiow, przez ożenienie Ferdynanda z Jzabellą, te prowincyie oddzielnemi zaszczycały się przywileiami. W roku 1706 utraciła Walencyia swobody swoie, kiedy Filip 5 zwyciężywszy AXcia Karola zaczął dynastiią burbonow Rzymianie woiuiący pod Viriatem zbudowali Walencyią. Rzeka Guadalaviar na 300 stop szeroka na sto kanałow rozdzielona skrapia naypięknieyszą równinę i mury mieyskie. Oprócz kościołow i klasztorow, wiele ieszcze iest zabytkow rzymskiey architektury, iak n. p. katedra, a dawniey kościoł Dyanny. Miasto dawniey bezbronne utwierdzone zostało od czasu, kiedy przed 2ma laty M. Suchet stanąwszy pod murami oblężeniem zagroził. Slachta walencyiska, dosyć powiedzieć iest naydumnieyszą w Hiszpanii; dzieliła rod swóy na krew błękitną czerwoną i żółtą. Przysłowie hiszp. niesie: że w Walencyi mięso iest trawą; trawa wodą, męszczyźni kobietami, a kobiety niczym.

Zdobycie Walencyi tym iest ważnieysze im więcey rokoszanie mieli interessu do iey obrony, tym iest szczęśliwsze, im mniey krwi przelano. Tu wzięto w niewolą wybor woyska insurgentów, tu poddali się wodzowie, którzy byli nadzieią rokoszanów. Tu zgasło ognisko, z którego rozszerzał się ogień buntu po całey hiszpanii, albowiem regencyia kadixka oblężona na wyspie Leon nierozpościerała daley swoiey władzy, iunta zaś walencyyska wysyłała podiazdy aż do Quenca i na tey piękney przestrzeni bunty organizowała. A ieżeli Walencyia niebroniła się iak Sarragossa i Tarragona, przypisać to należy umnieyszaiącemu się fanatyzmowi rokoszanów. Arcy słusznie wspaniały monarcha nadgrodził zdobywcę Lerydy

Tarragony, Mekinenzy, Segorbii i Walencyi, oraz zwycięzcę pod Murviedro i Almanza, opatrznieyszego, aniżeli Xiąże Orleans, biegleyszego czy szczęśliwszego aniżeli Xże Bervik. Jego kampania może bydź porównaną do wyprawy Xięcia Vendome: z równą bystrością zwyciężył, podbił i uspokoił prowincyie hiszp. (*z Dziennika państwa.*)

z Barcellony 5 stycznia.

Dnia 2 korsarz nieprzyiacielski zabrał statek fr. niosący 4000 centnarów rozmaitych potrzeb woiennych do tego miasta i zaprowadził do Mataro. Mathieu dowodzca Barcellony dowiedziawszy się o tym wypadku wyprawił do Mataro 2 baty zbroyne osadzone wybranemi maytkami, a razem wysłał 500 piechoty i stosowną liczbę iazdy do Mongat dla wsparcia morskiey wyprawy. O północy baty fr. wstępnym boiem odzyskały zabrany statek i zatopiły ieden nieprzyiacielski. Okręt liniiowy i 3 korwety ang. patrzały na tę rozprawę niemogąc iey przeszkodzić. Lecz większe trudności zostały do zwyciężenia d. 4, trzeba było powracać do portu pod okiem nieprzyiaciela i płynąć przeciwko wiatrom, dnia 5 powróciła flotylla z wielkim zadziwieniem mieszkańców. Oprócz tego statku przyszły 2 inne ładowne woiennemi potrzebami i 6 statków z mąką i ryżem wyprawionych z portów fr. (*z Dziennika państwa.*)

z Lizbony 28 grudnia

Główna kwatera Lorda Wellington znayduie się *w Freyenada;* woysko zaś sprzymierzone rozłożone w okolicach — Działa wysłane dawniey z Oporto ku granicom hiszp. dziś znowu do Oporto nazad odprowadzono. (*Korres Hamb.*)

z Kordui 18 grudnia

Dnia 15 żandarmowie tuteysi pod dowodztwem *don Miguela Ponce*, schwytali niedaleko *Fuento-Ovejuna*, sławnego herszta *Tamborlana*, iako też iego wspólników, wraz z bronią i końmi, tudzież 2 innych z 12 końmi 16tu strzelbami i 3ma szablami. *Tamborlan* i iego wspólnicy oddani pod sąd woyskowy, odbiorą niezwłócznie karę, odpowiadaiącą ich zbrodniom. Dnia 14 podpułkownik *George* z 45 pułku, dowódzca *w Sierra de Cordoue*, udawszy się w pogoń o 11 mil, za hordą herszta *Laso*, doścignął ią w prowincyi *Mancha*; ubił iey 2 ludzi, 7miu ranił, 5ciu hersztów i 22 ludzi wziął w niewolą, oraz 25 koni, 2 muły i znaczną liczbę strzelb i pałaszów zabrał. Z naszey strony nikt niepoległ, ani został raniony. Tegoż czasu, oddział z kampanii fizyliierów z *Bojalance* schwytał w tamecznych okolicach i przyprowadził do tego miasta trzech łotrów uzbroionych, tudzież 5 koni.— W Grenadzie obchodzono z wielką pompą rocznicę koronacyi Napoleona.

ZWIĄZEK RENSKI

Z Warszawy 6 lutego.

Dnia 25 stycznia Fryderyk August podpisał wyrok nadaiący mundur dla policyinych członków xięstwa warszawskiego. Prezydent policyi ma szarfę szafirową z bulionami złotemi, kapelusz stosowany z kitką od spodu białą a u wierzchu czarną i s kordonami złotemi. Komissarze i intendenci policyini maią przy kapeluszach kordony złote bez bulionow i takież feldcechy u szpady— Drugim wyrokiem dnia 14 stycznia wydał król przepisy na zatamowanie dezercyi w kraiu: nad czym władze administracyine naybardziey czuwać obowiązane. Użyci prezydenci, i burmistrze, oprócz ogólney xięgi ludności swoiey gminy utrzymywać powinni listę przybywaiących; ażeby za pierwszą rekwizycyią mogli znaleść szukanego. Przechowuiący podlega karze 1000 złch. Urzędnik niedbale sledzący płaci od 300 do 600 złch za pierwszym razem a za drugim oddaie się kryminalnemu sądowi. Żołnierze za urlopem idąc powinni okazać władzom administra: swoie pozwolenie, i zyskiwać wizowanie.

Dnia 18 stycznia podpisał Fryderyk August obszerny dekret o powadze i władzy Rad departamentowych. (1 Wolno im przedstawować królowi życzenia mieszkańców, wytykać wady administracyi i odmiany żądać. (2 Mogą rady depar. przekładać królowi opinią względem moralności i pilności urzędników naczelnych depar. iakoteż zażalać wady ich w exekucyi. (3 Powinny wszakże czynić to gruntownie poważnie i przystoynie. (4 Rady depar. mogą zaskarżać rozkłady ciężarow publicznych, lecz niemogą wstrzymywać się z ich exekucyią pod żadnym pretextem, aż za wyrokiem kr. (5 Uchybienie w tych przepisach ściąga karę napomnienia, nagany, lub złożenia z urzędu. (8 Mianowicie rady depar. gotować maią proiekta o srzodkach do dźwignienia przemysłu, do zakładow dobroczynności i miłosierdzia, do ułatwienia komunikacyi wodney i lądowey i do rozszerzenia edukacyi. (7 Te prace poczytane będą za szczególnieyszą zasługę. (8 W rozkładzie ciężarow, rady depar. dokładnie wyiaśnić powinny w protokułach równoważność rozkładu; wytłumaczyć powody w razie przyznania ulgi. (9 i 10 Rady depar. mogą uchwalić wydatki ze swoich funduszow na własne potrzeby. (11 i 12. Prefekt za wiedzą ministra uskutecznia wspomnione uchwały, i zdaie rachunek radzie. (13 Rewizia rachunkow należy do izby obrachunkowey. (14 Rady zwołuią się przez ministra wnętrznego i skarbu, ze względem wszakże na czasy rolnicze. (15 Radcy ziechać muszą pod winą 300 złch na 1sze zawołanie. (16 Rady mogą wyznaczać deputacye do proiektow; lecz same razem stanowią. (17 Radcy różniący się w zdaniu zapisuią się w osóbnym protokule. (18 Przełożenia przeciwko nadużyciom i o potrzebach idą naykrótszą do króla drogą. (19 Protokuły dzielą się na 5 części, podług 5ciu wydziałow ministerialnych. (20 Uchwały przesyłaią się na ręce ministra wnętrznego a ten rozsyła drugim ministrom, oryginały odsyła królowi. (21 Protokuły rozkładu podatkow lub ulgi odsyłaią się do prefekta.

Jnnym dekretem rozkazał król dostarczyć żywności niedostaiącey 157454 korcy żyta, 38512 korcy owsa, 15887 centnarow słomy; a to przed 1szym czerwca.

S Saxonii 20 stycznia

Mieszkańcy tego kraiu wezwani są do złożenia na publiczne potrzeby kraiu, w miarę swoich funduszow po półtrzecia procenta, na dowod miłości oyczyzny i dobrey chęci dzielenia wspólnych wszystkim ciężarow. Do podobneyże składki wezwani są lekarze uczeni, adwokaci, rzemieślnicy. Kupcy, bankierowie, fabrykanci płacą od 50 do 300 talarow i od 40 do 600. Nie są wyięci od tey składki szynkarze furmani i t. d.

PRUSSY

Z Berlina 8 lutego.

Dnia 18 stycznia wydanym przez króla edyktem wezwani zostali obywatele tuteysi do złożenia znaczney summy na utrzymanie woysk fr. w twierdzach nadodrzańskich Szczecinie Kistrynie i Głogowie— Dnia 22 stycznia poświęcono 4 nowe chorągwie darowane przez króla Wschodnio-pruskiemu regimentowi piechoty. Stracił ten półk swoie chorągwie w bitwie pod Waltersdorf przeciwko 10kroć silnieyszemu nieprzyiacielowi, dawniey iuż bardzo rozstrzelane i rozerwane. Regiment ten w Grudziądzu znakomicie popisał się; pod Weychselmünde podobnież z chwałą walczył. Przy poświęceniu przysięgali żołnierze ich naysilniey i naywierniey bronić do ostatka. Regiment wspomniony stoi w Elblągu. (*z Berlińskiey*)

Donieśliśmy o zaięciu Pomeranii szwedzkiey przez woysko fr. dziś dodadź możemy, że to uskuteczniła dywizyia Jrła Friand pierwiey w xięstwie Meklemburskim stoiąca. Woyska szwedzkie przed nadciągaiącemi francuzami ustąpiły na wyspę Rugen.— Woyska ligi reńskiey maią bydź postawione na stopniu woiennym. (*z Gazety Berlinskiey*)

BRYTAIIA WIELKA

Z Londynu 23 stycznia

Po długim i wielkim dyskredycie towarow osadowych, dziś znacznie podnośić się zaczęły; przypisać to należy porze roku i spodziewanemu wywozowi do portow lądowych. Cukier i inne produkta osadowe 10ciu procentami poszły w górę; inne towary z rękodzielni ang. ledwo iednym procentem podrożały, gdyż niema wielkiey nadziei ażeby miały wstęp do lądu. Także bawełna wszelkiego gatunku znacznie podniosła się. Zboże nieprzestaie bydź drogiém, i rozumieć należy że ieszcze przez miesiąc wyżey póydzie (*z Ber.*)

Duch buntowniczy rozszerzać się zaczął z Nothingham po okolicach; z tamtąd przeszły rozruchy o mil 70 do bogatego i ludnego miasta Leeds. Dnia 19 władze ostrzeżone zostały, że kupa buntownikow miała uderzyć na domy *Schipscar* i one zrabować; iakoż zaczęli się pokazywać ludzie podeyrzani, ale gdy ci postrzegli pilność policyi, usunęli się i zaniechali attaku. Lecz nieustały złosliwe pożogi i psucia warsztatow. (*z Kor. hamb.*)

Z Dublina 16 grudnia.

Po rozpędzeniu powszechnego zgromadzenia katolikow irlandzkich d. 23 b. m. przez urzędnikow królewskich, zebrało się dziś znowu. Wdali się w rozprawę protestanci PP. Winter i Mac Nally: gorliwie mówili za katolikami; rozwodzili się też nad nieprawnością aresztowania Lordow Fingal i Neterville. Mówili potém obszernie o wspólności interessu katolikow z protestantami, i o pomocy, iaką sobie winni nawzaiem. Uchwaliło potem zgromadzenie, że gdy zebrało się iedynie dla ułożenia petycyi do parlamentu za katolikami, przeto Xiąże Richmond namiestnik królewski w Jrlandyi wraz z innemi osobami rządu cywilnego gwałtownie i nieprawnie postąpił sobie ze zgromadzeniem; że postępowanie rządu irlandzkiego z katolikami od lat kilku dowodzi coraz większego gwałtu i nietolerancyi, wypływaiących z fałszywey polityki rządcow irlandyi, i nieznaiomości kraiu od nich rządzonego; że nieprzystoi katolikom irlandzkim, polegaiącym na istotnych zasadach konstytucyi, cierpieć tak widocznego obalenia prawa i nieznośnego nadużywania doczesney władzy; że będzie podany Xięciu regentowi pokorny adres, iak tylko ograniczenie władzy iego ustanie, względem teraźnieyszego zgwałcenia prawa, służącego niewątpliwie katolikom, układania i podawania petycyy, i uczynioney im obelgi; że powszechny wydział katolikow irlandzkich zgromadzi się d. 28 lutego w południe; że katolicy składaią braciom swoim protestantom szczere podziękowanie za ich przytomność na zgromadzeniu, i dowody chwalebnych ich uczuć; że nareście dziękuie Lordowi Netterville za iego stałe i konstytucyyne sprawowanie się, po nieprawnem rozproszeniu wydziału katolickiego. Podpisał się na tey uchwale lord Fingal, iako prezes, i Edward Hay iako sekretarz. Bióro katolickie zbierze się iutro w pałacu Arcey i sala będzie otworzona dla publiczności, z wolnością rozprawiania o wszystkiem, co tylko ma związek z adresem. P. Hare urzędnik, który aresztował lordow Fingal i Nettervile, będzie zapozwany przez tychże lordow do sądu. (*z Dzien. pań.*)

TURCYIA

Od brzegow Dunaiu 10 stycznia

O układach w Bukareście nic pewnego donieść nie można. Były doniesienia, że pokoy będzie podpisany d. 1; teraz twierdzą że traktat nastąpi przed końcem tego miesiąca. Dziennik państwa fr. mianuie te wieści płonnemi, a W. Wezyra zmiennym i wykrętnym, który raz oświadczył się za pokoiem a drugi raz przeciwnym wszelkiemu upokorzeniu Porty. Tym czasem zbieraią się nowe siły w Szumli pod górami Bałkańskiemi.

O losie W. Wezyra i iego woysku także nic pewnego: podług iednych przerznął się s kawaleryią do Balkanu z niemałą stratą; podług drugich sam ieden miał uciec przebrany po ianczarsku, inni twierdzą że ieszcze stoi w Ruszczuku z 25000. *Czapan Oglu Zado* młodzieniec wielkich talentow woyskowych stoi z częścią woyska swoiego w Xustiveda, znosząc wszystkie niewygody wspólnie z żołnierzem, i dla tego wielką miłość posiada. W półowie stycznia miał ziechać do Bukarestu; żadnych wygod ofiarowanych od zwyciężcow nieprzyiął. Od bankierow Bukarestkich pożyczył 10000 piastrow i te rozdał na woysko. — W Carogrodzie zaszła znaczna odmiana w urzędnikach. S portu stołecznego wypłynęła korweta na Archipelag dla postrzegania korsarzow i wywozu zboża — Dla wstrzymania łakomych od obrzynania złotey i srebrney monety, dla przykładu uduszono 2ch wexlarzow z Natolii. (*z Lwowskiey.*)

AUSTRYIA

z Wiednia 25 stycznia

Pisma publiczne wyliczaią massę papierow obracaiących się w Austryi w następnym stanie. Za stare i nieużyteczne bankocetle wydano 200,353,851 ryńskich sposobem wymiany. Monetą zdawkową miedzianą wykupiono 11,372,129 ryńskich w bankocetlach, na czym zyskał skarb 7,883817 ryńskich. Do 15 lipca puszczono w cyrkulacyią 14,344980 ryńskich w rewersach wykupnych, a na to mieysce wyięto z biegu 71,724,900 ryńskich w bankocetlach.

Ludwik Napoleon były król hol. statecznie mieszka w Gratz; bierze teraz lekcyie ięzyka niemieckiego. Dnia 16 sławny J. J. Mości wszech Rossyi leybdoktor Frank został wezwany do ukochanego Magnata w Styryi mieszkaiącego. — Na granicach Gallicyi wyciągnięty kordon niema przenosić 30000 ludzi. (*z Ber.*)

WŁOCHY

z Rzymu 2 stycznia

Na głos Napoleona odmieniła się postać miasta naszego. W całey okazałości widać wspaniały plac *del Populo*, piękne swiątynie *Westy*, *Fortuny*, *Zgody*, *Jowisza piorunuiącego*, *Antoniny*, *Faustyny*, *Pokoiu*, *Herkulesa*, *Łaznie*, całe *forum romanum*, *i Kolumnę Traiana*, zadziwiaiące zabytki rzymskiey wielkości. Teraz zakłada się ogrod Cezara W. nad Tybrem

Z Neapolu 6 stycznia

Dnia 10 grudnia przybył Lord Bentinck do Palermu, i miał zaraz rozwowę z królem, w skutku którey obiął dowodztwo nad morską i lądową siłą sycylijską. Groźne odezwy iedna od króla, druga od ministra angielskiego wydane oznaymiły, iż środek ten iest skutkiem układow zaszłych między dwuma dworami. W cywilności i administrycyi żadna ieszcze nie zaszła odmiana. Wiele osob uwięziono, mianowicie przyiacioł królowey.

Za Pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — W Drukarni Redakcyi Kuryera Litewskiego. DDOATEK.